

Vergaderjaar 2004–2005

26 399

Jaarrapportage procedureregeling Grote Projecten

Nr. 5

BRIEF VAN DE COMMISSIE VOOR DE RIJKSUITGAVEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 mei 2005

Bijgaand bied ik u de periodieke rapportage aan van de commissie voor de Rijksuitgaven over de wijze waarop de Procedureregeling Grote Projecten wordt toegepast. De commissie voor de Rijksuitgaven heeft besloten deze rapportage voortaan jaarlijks te doen laten verschijnen op het geëigende moment om terug te blikken op het voorbije jaar, namelijk de derde woensdag in mei. Behalve het feit dat de Jaarrapportage Grote Projecten voortaan met een vaste frequentie en op een vast tijdstip zal verschijnen, zal ook explicieter en concreter per groot project gerapporteerd worden.

Het is mij een genoegen u deze eerste jaarrapportage «nieuwe stijl» over 2004 op de derde woensdag in mei te mogen aanbieden.

De voorzitter van de commissie voor de Rijksuitgaven,
B. M. de Vries

1. De jaarrapportage grote projecten

Inleiding

In de artikelsgewijze toelichting van de vigerende Procedureregeling Grote Projecten is ten aanzien van artikel 6 opgenomen: «*De commissie voor de Rijksuitgaven geeft aan de coördinerende en ondersteunende rol op het punt van de grote-projectenprocedure inhoud door jaarlijks een rapportage uit te brengen over de aangewezen grote projecten en de wijze waarop de regeling wordt toegepast. In die jaarlijkse rapportage kan ook aangegeven worden welke projecten inmiddels als afgesloten beschouwd kunnen worden.*» (zie kamerstuk 28 247, nr. 1; p. 12).

Tot op heden heeft de commissie voor de Rijksuitgaven een drietal jaar-rapportages uitgebracht,¹ die evenwel een groter tijdvak besloegen dan één jaar. De commissie voor de Rijksuitgaven heeft besloten voortaan daadwerkelijk per kalenderjaar een rapportage uit te brengen. Deze zal worden uitgebracht op de derde woensdag in mei, omdat dit – naar analogie met de departementale jaarverslagen – het geëigende moment is om te rapporteren over wat er in het voorbije jaar is gebeurd en bereikt.

Jaarrapportage «nieuwe stijl»

De onderhavige rapportage is de eerste jaarrapportage «nieuwe stijl». Behalve het feit dat de jaarrapportage met een vaste frequentie (i.c. jaarlijks) en op een vast tijdstip (i.c. op de 3e woensdag in mei) zal verschijnen, is ook de opzet aangepast. In de jaarrapportages zal namelijk explicieter en concreter per groot project gerapporteerd worden. In ieder geval zal weergegeven worden welke voortgangs- en accountants-rapportages zijn verschenen en op welke wijze deze door de Tweede Kamer behandeld zijn. Daarnaast zal in de jaarrapportage in algemene zin gekeken worden naar de effectiviteit van de regeling. Zonodig zal de commissie voor de Rijksuitgaven in de jaarrapportages aanbevelingen doen voor aanpassing van de regeling of over de wijze waarop de regeling toegepast zou moeten worden.

Deze jaarrapportage over 2004 is echter nog relatief beperkt van opzet. Dit heeft twee oorzaken.

Ten eerste overlapt deze rapportage met de laatst verschenen rapportage (uit november 2004) die de periode van juli 2000 tot juli 2004 besloeg (zie kamerstuk 26 399, nr. 3). Dit impliceert dat over de eerste helft van het jaar 2004 in feite al gerapporteerd is. Daarnaast is in de laatste jaarrapportage van november 2004 al uitvoerig ingegaan op de achtergronden en actuele ontwikkelingen ten aanzien van de Procedureregeling Grote Projecten.

Ten tweede is eind 2004 het eindrapport van de Tijdelijke Commissie Infrastructuurprojecten verschenen. In dit rapport worden vele aanbevelingen gedaan ten aanzien van grote projecten. Zo wordt onder meer een voorstel gedaan voor een geheel nieuwe grote projectenregeling, in de vorm van een door Kamer en kabinet te accorderen protocol «Proceduren Informatieregeling Grote Projecten». Omdat binnen de commissie voor de Rijksuitgaven momenteel nog uitwerking wordt gegeven aan deze voorstellen, zal pas in de jaarrapportage 2005 op dit punt iets gemeld kunnen worden.

¹ 1e rapportage: januari 1996 t/m december 1997 (kamerstuk 26 399, nr. 1)

2e rapportage: januari 1998 t/m juni 2000 (kamerstuk 26 399, nr. 2)

3e rapportage: juli 2000 t/m juni 2004 (kamerstuk 26 399, nr. 3).

2. Grote projecten in het jaar 2004

In deze paragraaf wordt ingegaan op de ontwikkelingen in het kalenderjaar 2004 met betrekking tot grote projecten. Het gaat daarbij om respectievelijk aanwijzing van nieuwe, beëindiging van oude en behandeling van bestaande grote projecten. Ultimo 2004 zijn er 15 projecten die door de Tweede Kamer als groot project zijn aangewezen.

In bijlage 1 zijn alle cijfers opgenomen waarop de navolgende subparagrafen zijn gebaseerd.

a.) Nieuwe grote projecten in 2004

In 2004 is één nieuwe groot project gestart: »Andere Overheid«. Op 23 november 2004 heeft de Tweede Kamer besloten dit project, dat valt onder de verantwoordelijkheid van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, aan te wijzen als groot project. In totaal was er ultimo 2004 sprake van 15 grote projecten, waarvan er één (Westerschelde Oeververbinding) beëindigd kan worden omdat in 2004 een eindevaluatie is verschenen.

b.) Afgesloten grote projecten in 2004

Relatief veel grote projecten zijn formeel beëindigd in 2004. Deels is dit het gevolg van het in gang zetten van een «opschoonactie» in 2004, om grote projecten die een min of meer slapend bestaan kenden formeel te beëindigen.

Project	Departement	Datum aanwijzing	Datum beëindiging
PKB-Schiphol	V&W	2-5-1995	10-2-2004
Balansverkortng	VROM	27-7-1995	19-3-2004
Contourennota rechterlijke macht	Justitie	27-10-1998	15-9-2004
Invoering Vreemdelingenwet	Justitie	14-12-2000	15-9-2004
Inburgering oudkomers	BZK	5-7-2001	29-6-2004
Groepsgrootte onderwijs	OCW	10-12-1997	21-12-2004

c.) Voortgangsrapportages

Twintig voortgangsrapporten zijn in 2004 verschenen. De actualiteitswaarde van deze stukken is een aandachtspunt. In de Procedureregeling Grote Projecten staat: «De voortgangsrapporten verschijnen maximaal drie maanden na de peildatum van de rapportages. Bij betrokkenheid van derden is deze termijn maximaal 4 maanden¹». Het voortgangsrapport over de Modernisering AWBZ is in 2004 de enige rapportage die binnen de maximumnorm van drie maanden aan de Tweede Kamer is aangeboden. Veel voortgangsrapportages verschenen exact na drie maanden, maar een groot aantal verscheen – in termen van de procedureregeling – te laat. Zo verschenen bijvoorbeeld de voortgangsrapportages over de grote projecten Betuweroute, HSL-Zuid, Maaswerken en Vervanging F-16, meer dan 5 maanden na afloop van de peildatum.

d.) Accountantsrapporten

Voor het merendeel van de grote projecten is in 2004 een accountantsrapport verschenen (10 in totaal). Op dit punt zijn per commissie verschillende afspraken gemaakt:

- er zijn projecten waarbij geen accountantsrapporten (meer) worden opgesteld (bijvoorbeeld Modernisering AWBZ).
- er zijn projecten waarbij eens per jaar een accountantsrapport verschijnt (bijvoorbeeld alle projecten op het terrein van Verkeer en Waterstaat).
- er zijn projecten waarbij iedere voortgangsrapportage vergezeld is van een accountantsrapport, dat gelijktijdig wordt aangeboden (bijvoorbeeld bij de projecten «Naar een veiliger samenleving» en C2000).

¹ Zie kamerstuk 28 247, nr. 1; p. 8 (bijlage B artikel 6).

De actualiteitswaarde van sommige accountantsrapporten wordt negatief beïnvloed doordat deze vaak enige weken later verschijnen dan het voortgangsrapport waarop ze betrekking hebben. Zo verschenen voor de projecten HSL-Zuid, Betuweroute en Maaswerken de accountantsrapporten bijna een half jaar na de peildatum, met als gevolg dat deze niet meer behandeld zijn.

e.) Behandeling in commissies

In 2004 zijn over vrijwel alle stukken, die in het kader van de Procedureregeling Grote Projecten zijn ontvangen, schriftelijke vragen gesteld of werd door de desbetreffende commissie een algemeen overleg gehouden. De vaste commissie voor Verkeer en Waterstaat koos er in een aantal gevallen zelfs voor om eerst feitelijke vragen te stellen over voortgangsrapportages en vervolgens hierover een algemeen overleg te houden.

Daarentegen zijn er ook voorbeelden van voortgangsrapporten en een eindevaluatie die weliswaar door de vaste commissie betrokken zijn bij een bepaald algemeen overleg, maar daarbij marginaal aan de orde kwamen.

De actualiteit van de debatten over grote projecten is overigens niet alleen afhankelijk van het tijdig beschikbaar stellen van actuele stukken door het kabinet, maar wordt soms ook negatief beïnvloed door de soms lange tijd die er overheen gaat alvorens een commissie een stuk behandelt. Op dit punt is een grote diversiteit waarneembaar. De variatie in behandelingssnelheid door de Kamer loopt van het organiseren van algemeen overleg 2 weken na ontvangst van een voortgangsrapportage (Pantservoertuigen) tot en met het betrekken van een voortgangsrapportage bij een algemeen overleg vier maanden nadat het stuk was ontvangen («Naar een veiliger samenleving»).

Los van de oorzaak, kan worden vastgesteld dat in 2004 het merendeel van de algemeen overleggen dat gevoerd werd, de informatie over het desbetreffende groot project tenminste een half jaar oud was.

3. Conclusies en aanbevelingen

De commissie voor de Rijksuitgaven stelt met tevredenheid vast dat vrijwel alle stukken die de Tweede Kamer in 2004 in het kader van de Procedureregeling Grote Projecten heeft ontvangen, actief behandeld zijn door de desbetreffende vakcommissies. Daarnaast is er in 2004 serieus werk gemaakt van het formeel beëindigen van grote projecten die een «slapend bestaan» kenden.

Minder positief is de commissie voor de Rijksuitgaven op het punt van de «actualiteitswaarde». Dit betreft zowel de soms late aanlevering van voortgangs- en accountantsrapportages door het kabinet, maar ook de soms lange tijd die verstrijkt alvorens een stuk daadwerkelijk wordt behandeld in de Kamer. Zo zijn er bijvoorbeeld diverse algemeen overleggen over grote projecten gehouden, waarbij gesproken werd over informatie die ten minste een half jaar oud was.

De commissie voor de Rijksuitgaven is van mening dat de effectiviteit van het instrument «groot project» nog kan worden vergroot door te streven naar kortere doorlooptijden. Zij beveelt derhalve de desbetreffende vaste kamercommissie aan alert te zijn op de termijnen die gelden voor voortgangsrapporten en accountantsrapporten en zonodig bewindspersonen hier op aan te spreken, dan wel hernieuwde afspraken op dit punt te maken. Daarnaast zouden vaste kamercommissies minstens zo alert moeten zijn op een vlotte behandeling en agendering van stukken die zij ontvangen in het kader van de Procedureregeling Grote Projecten.

BIJLAGE 1

Departement	Groot project	Document	Kamerstuk	Peildatum	Verschenen op	Actualiteit	Behandeld op	Behandelwijze	Kamerstuk
BZK	C2000	4e VGR accountants-rapp.	25 124 nr. 36	1-1-2004	8-4-2004	3,2 mnd.	23-6-2004	AO	25 124 nr. 38
	C2000	5e VGR accountants-rapp.	25 124 nr. 36	1-4-2004	8-4-2004	0,2 mnd.	23-6-2004	AO	25 124 nr. 38
	C2000	4e VGR accountants-rapp.	25 124 nr. 39	1-7-2004	1-10-2004	3 mnd.	7-12-2004	AO	25 124 nr. 40
	C2000	5e VGR accountants-rapp.	25 124 nr. 39	1-7-2004	1-10-2004	3 mnd.	7-12-2004	AO	25 124 nr. 40
BZK	Naar een veiliger samenleving	3e VGR	28 684 nr. 29	1-1-2004	19-5-2004	4,5 mnd.	30-6-2004	AO	28 824 nr. 18
	Naar een veiliger samenleving	accountants-rapp.	28 684 nr. 29	1-1-2004	19-5-2004	4,5 mnd.	30-6-2004	AO	28 824 nr. 18
	Naar een veiliger samenleving	4e VGR	28 684 nr. 36	1-7-2004	13-10-2005	3,5 mnd.	8-2-2005	AO	28 684 nr. 48
	Naar een veiliger samenleving	accountants-rapp.	28 684 nr. 36	1-7-2004	13-10-2005	3,5 mnd.	8-2-2005	AO	28 684 nr. 48
BZK	Andere Overheid	(*)							
DEF	Vervanging F16	2e jaar-rapportage accountants-rapp.	26 488 nr. 19	1-1-2004	25-5-2004	5,8 mnd.	30-6-2004	AO	26 488 nr. 22
	Vervanging F16	accountants-rapp.	26 488 nr. 19	1-1-2004	25-5-2004	5,8 mnd.	30-6-2004	AO	26 488 nr. 22
DEF	Pantservoertuigen	5e jaar-rapportage	26 396 nr. 26	1-1-2004	31-3-2004	3 mnd.	15-4-2004	AO	26 396 nr. 31
DEF	LCF	7e VGR accountants-rapp.	25 800 nr. 11	1-1-2004	8-4-2004	3,3 mnd.	11-6-2004	vragen	25 800 nr. 12
	LCF	accountants-rapp.	25 800 nr. 11	1-1-2004	8-4-2004	3,3 mnd.	11-6-2004	vragen	25 800 nr. 12
V&W	Betuweroute	14e VGR	22 026 nr. 188	1-7-2003	16-12-2003	5,5 mnd.	25-3-2004; 7-4-04	vragen + AO	22 589 nr. 229; 22 026 nr. 197
	Betuweroute	15e VGR	22 589 nr. 232	1-1-2004	9-4-2004	3,3 mnd.	19-5-2004	vragen	22 589 nr. 235
	Betuweroute	accountants-rapp.	22 589 nr. 234	1-1-2004	25-5-2004	5,8 mnd.	19-5-2004	vragen	22 589 nr. 235
	Betuweroute	16e VGR	22 589 nr. 236	1-7-2004	4-10-2004	3,1 mnd.	8-12-2004	AO	22 589 nr. 243
V&W	HSL-Zuid	13e VGR	22 026 nr. 188	1-7-2003	16-12-2003	5,5 mnd.	24-3-04; 7-4-2004	vragen + AO	22 026 nr. 190 + 197
	HSL-Zuid	14e VGR	22 026 nr. 192	1-1-2004	9-4-2004	3,3 mnd.	29-6-04; 13-10-04	vragen + AO	22 026 nr. 205 + 210
	HSL-Zuid	accountants-rapp.	22 026 nr. 200	1-1-2004	25-5-2004	5,8 mnd.	13-10-04	vragen + AO	22 026 nr. 205 + 210
	HSL-Zuid	15e VGR	22 026 nr. 207	1-7-2004	14-10-2004	3,5 mnd.	8-12-2004	AO	22 026 nr. 212
V&W	Westerschelde Oeververbinding	eindevaluatie	17 741 nr. 49	10-12-2004				(**)	

Departement	Groot project	Document	Kamerstuk	Peildatum	Verschenen op	Actualiteit	Behandeld op	Behandelwijze	Kamerstuk
V&W	Maaswerken	4e VGR	18 106 nr.138	1-7-2003	16-12-2003	5,5 mnd.	19-2-2004	AO	18 106 nr. 141
	Maaswerken	5e VGR	18 106 nr.143	1-1-2004	20-4-2004	3,7 mnd.	2-6-2004	vragen	18 106 nr. 150
	Maaswerken	accountants-rapp.	18 106 nr.147	1-1-2004	3-6-2004	6,1 mnd.			
	Maaswerken	6e VGR	18 106 nr.153	1-7-2004	25-10-2004	3,8 mnd.	4-3-2005	vragen	18 106 nr. 155
V&W	Ruimte voor de Rivier	3e VGR	18 106 nr. 142	1-1-2004	2-4-2004	3,0 mnd.	26-5-2004	vragen	18 106 nr. 146
	Ruimte voor de Rivier	4e VGR	18 106 nr. 152	1-7-2004	30-9-2004	3,0 mnd.	12-1-05; 23-3-05	vragen + AO	18 106 nr. 154 + 158
V&W	Project Mainport Rotterdam	(***)							
OCW	ICT in het onderwijs	10e VGR	25 737 nr. 102	1-1-2004	17-5-2004	4,5 mnd.	3-6-2004	AO	25 737 nr. 103
	ICT in het onderwijs	accountants-rapp.	25 737 nr. 102	1-1-2004	17-5-2004	4,5 mnd.	3-6-2004	28 684 nr. 48	25 737 nr. 103
SZW	SUWI	7e VGR	26 448 nr. 141	1-1-2004	19-5-2004	4,6 mnd.	24-6-2004	AO	26 488 nr. 149
	SUWI	8e VGR	26 448 nr. 157	1-7-2004	29-9-2004	3 mnd.	25-11-2004	AO	26 488 nr. 175
VWS	Modernisering AWBZ	6e VGR	26 631 nr. 74	1-1-2004	11-3-2004	2,4 mnd.	24-6-2004	AO	26 631 nr. 74
	Modernisering AWBZ	7e VGR	26 631 nr. 108	1-7-2004	13-10-2004	2,4 mnd.	16-12-2004	AO	

(*) Het project is aangewezen als nieuw groot project. In 2004 is nog geen basisrapportage ontvangen

(**) De vaste commissie voor VenW heeft besloten deze evaluatie te betrekken bij het debat over het rapport van de Tijdelijke Commissie Infrastructuurprojecten

(***) Over het project PMR ontvangt de Tweede Kamer wel stukken, maar (nog) niet in het kader van de Procedureregeling Grote Projecten